

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDACTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg;
Ds. A. van Heteren, Werkendam; Ds. L.W. van der
Meij, Alpen a/d Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan
Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M.
Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A.
Beukers, Alphen a/d Rijn en Joh. van der Lee,
Alphen a/d Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d
Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de
administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen
a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs
voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De gekroonde Christus

”En ik zag, en ziet, een wit paard, en Die daarop zat, had een boog; en Hem is een kroon gegeven, en Hij ging uit overwinnen-de, en opdat Hij overwonne!”

Openbaring 6:2

In Openbaring 5 lezen we van het boek met de zeven zegels. In dat boek - zo hebben we gehoord - staan vermeld Gods raadsbesluiten en inzonderheid Gods heilsplan met Zijn kerk. Dat boek was gesloten, werd genomen en geopend. Christus het Lam, werd waardig bevonden het boek te nemen en de zegels van dat boek te verbreken. 't Is niet zo dat Christus begint met de verbreking van de zegels in de eindtijd, vlak voor Zijn wederkomst. De aanvang is terstond. Een voor één worden de zegels nu verbroken. En dat betekent: de laatste dingen gaan nu gebeuren. De afwikkeling van de laatste draad heeft nu plaats. Er breekt nu een tijd aan van snelle opeenvolging van machtige gebeurtenissen. Het gaat nu snel aan op Openbaring 21: "Ik zag en zie: een nieuwe hemel en een nieuwe aarde".

Johannes nog in de hemel is getuige van de verbreking van de zegels door het Lam. Hij, Die op de troon zit en het Lam hebben het gewild dat Johannes dit zou zien. Om het straks te kunnen opschrijven. Opdat de kerk van alle eeuwen het zou weten.

Als het Lam het eerste zegel verbreekt dan ziet Johannes de Ruiter op het witte paard. Drie dingen vragen hier onze aandacht. Allereerst: wie deze Ruiter is. Dan wat Hij heeft. Tenslotte waartoe Hij uitrijdt.

Terstond als Christus het eerste zegel wegbreekt, wordt door Johannes gehoord een stem als van een donderslag. Een van de vier dieren in de nabijheid van Gods troon roept met luide stem: kom. Op dat bevel verschijnt er een wit paard. 't Is duidelijk: u moet hier niet denken aan een trekpaard of een sierpaard. Het paard spreekt van oorlog, van strijd. Het is een krijgsros. Zijn kleur is wit. Wit is de kleur van de reinheid en de kleur van de overwinning.

Op dat paard ziet Johannes een ruiter. Aan wie hebben wij hier te denken? De gedachten zijn verschillend. De een denkt aan het Evangelie, de ander aan Christus, en weer anderen aan de regering van Christus. We kunnen hier ook denken aan de overwinnende kracht van het Koninkrijk der hemelen. Heeft Christus Zelf niet dat Koninkrijk vergeleken met een mosterdzaad? Het mosterdzaad dat uitermate klein is, maar in z'n groei het meest is. Het maakt grote takken, also dat de vogelen des hemels onder zijn schaduw kunnen nestelen. Dat kleine mosterdzaadje bergt dus in zich een geweldige kracht.

Ook is het Koninkrijk der hemelen door Christus vergeleken bij zuurdesem, bij gist. Dat kleine stukje gist doortrekt het gehele deeg. Daarmee wordt de geweldige en door niets te stuiten overwinnende kracht van het Koninkrijk aangegeven.

Deze ruiter op het witte paard wijst op het Koninkrijk Gods in zijn triomftocht! Het

Koninkrijk Gods in zijn zegevierende gang! Het rijk van satan wordt al meer teniet gedaan. De overwinning door het Lam op Golgotha behaald wordt geëffectueerd. Wat was het klein begonnen. Toen in de Kerstnacht en keizer Augustus vast op zijn troon in Rome. Echter het slot van Handelingen laat ons reeds zien het Koninkrijk Gods in de wereldstad Rome, en het is gegaan onstuitbaar over de aarde.

Nu bedoel ik geen discussie op gang te brengen over de vraag aan wie of aan wat we te denken hebben. Maar is het nu zo bezwaarlijk om te denken aan Christus zelf? Waarom zouden we Hem niet mogen zien als de Ruiter op het witte paard? We kunnen Hem niet losmaken van het Evangelie, en we kunnen Hem ook niet losmaken van het Koninkrijk der hemelen. Hij is de Koning van dat Rijk. Ja met Hem, in Hem is dat Rijk op de aarde gekomen. Onze Statenvertalers hebben ook aan Hem gedacht. Daarom is het woord Ruiter met een hoofdletter. Welnu, Hij, de Christus rijdt op dat witte paard over de aarde. Dat is de werkelijkheid, zelfs na het Hemelvaartsfeit. En vandaag moeten wij zeggen: Christus, de Ruiter op het witte paard rijdt over heel de aarde. Overal waar het Evangelie verkondigd wordt daar is Hij. Dat is ook 's zondags zo, als u in de kerk zit. Christus, de Ruiter op het witte paard is onder ulieden. Zie hier de werkelijkheid in de eredienst.

Het tweede wat onze aandacht vraagt, is wat deze Ruiter heeft. Welke emblemen draagt de Ruiter op het witte paard. Het eerste dat vermeld wordt, is dat Hij een boog heeft. Dus niet het meest gebruikelijke wapen om te doden. Dat is het zwaard. Deze Ruiter heeft een boog om daarmee van op een afstand te treffen.

Wat zou er met die boog bedoeld worden? Dat is de Evangelieverkondiging. Neen, de Boogschutter op het witte paard geeft geen brandende steden en dorpen, geen schichtig wegvlochtende scharen, geen als slaven en slavinnen meegevoerde gevangenen, geen plundering, roof, verkrachting, tirannie, maar het tegendeel. Wat is dat een prachtig beeld: de Evangelieprediking onder het aspect van pijl en boog! Die prediking is geen gemoedelijk praatje. Die prediking is hantering van pijl en boog. pijlen worden weggeschoten om harten te treffen, te doorwonden, om wonden te maken die alleen door de doorwonde Christus geheeld kunnen worden. Daarom heilzame wonden, wonden die behouden. Wonden, die geven vrede, verzoening, blijdschap, verwachting van eeuwig leven. Paulus werd eens door zulk een pijl aangeschoten en doorschoten, en sinds hem, duizenden en tienduizenden. Christus Die rijdt over de aarde. Christus Die gaat Zijn triomferende gang.

Nog iets dat deze Ruiter heeft, vraagt onze aandacht. Hem is een kroon gegeven. Na Zijn opstanding is Hij geworden de Hij de overwinning nog moest behalen, vernederd. Zonder gedaante, zonder heerlijkheid. Zijn Vader heeft Hem uitermate verhoogd. Uit de hand van Zijn Vader ontving Hij de kroon. Die kreeg Hij op de Hemelvaartsdag. Die kroon is het teken van de overwinning. Toen Hij pas uitging, toen

Hij de overwinnig nog moest behalen, kreeg Hij de kroon reeds. Omdat het toen al vaststond dat Hij zou overwinnen.

Er zijn vandaag de onheilsprofeten. Ze zeggen: het Christendom is een aflopende zaak, de kerk is de verdwijning nabij. Kijk slechts naar het aantal kerkverlaters. Maar 't is een leugen. Christus zaak loopt niet uit op fiasco. Hem is de kroon gegeven. Zijn overwinning stond toen al vast.

Nu is er nog dat derde dat onze aandacht vraagt. Waartoe gaat de Ruiter op het witte paard uit? Wel, we lezen het doel heel duidelijk: Hij ging uit overwinnende, en opdat Hij overwonne. Het woord overwinnen staat ertot twee keer toe. Ik zou kunnen spreken van een beginnende overwinning en van een algehele overwinning. 'Zolang Gods kind hier beneden is, is er sprake van beginnende en doorgaande overwinning. Straks, als het de laatste adem uitblaast, is er de totale overwinning. Geheel en al onderdaan van, en gehoorzaam aan de grote Koning.

Bent u reeds door Hem overwonnen? Hij rijdt toch temidden van de kerkdienst onder ulieden? Daar waar het Evangelie. Zijn Evangelie verkondigd wordt? Hij hanteert pijl en boog. Bent u reeds doorschoten door een liefdepijl van Zijn boog? Dan gaat u sterven aan uzelf. Dan ontstaan er zulke wonden dat u gaat roepen tot de Christus Die doorwond is geworden. Och, wij hanteren zo onze schilden om al die liefdepijlen ons van het lijf te houden. Wij willen onszelf bewaren. Maar als we hier niet doorschoten worden door een pijl uit Zijn koker, als we hier niet door Hem overwonnen worden, dan zullen we de Ruiter op het witte paard straks ontmoeten. Dan zal Zijn toorn, de toorn van het Lam over u worden uitgegoten.

Dat uw hele hart nu doorwond wordt. Buig uw knieën. Hij gaat voorbij de Ruiter op het witte paard. Om te overwinnen. Onderdaan van de satan, van de zonde, van uzelf en van de wereld af te maken.

Hij overwint geheel en al. 't Ligt vast. Want Hem is de kroon gegeven.

Ds. v.Z.

Van de administratie

Ondanks de vakantietijd, of was het misschien dankzij de vakantietijd, mochten we toch nog 4 nieuwe abonnees inboeken en ontvingen we f. 25.- aan giften. Heel hartelijk dank weer en tot ziens in Kampen.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Ontmoetingsdag te Kampen

Dit is de laatste herinnering aan deze dag, D.V. te houden op zaterdag 19 augustus a.s. Komt U ook? U is van harte welkom.

B.

De Heilige Geest werkt als Trooster

Het is in woorden niet uit te drukken, wat de liefde van God in Christus is en doet. In het werk van de Heilige Geest schittert die liefde van de Heere. De Heilige Geest treedt op als Trooster. Het behoort ook tot het eigene, tot de persoon van de Heilige Geest om als Trooster werkzaam te zijn. In de Heilige Schrift worden we daar duidelijk op gewezen. In het Nieuwe Testament wordt de Heilige Geest tot viermaal toe Trooster genoemd. Nu heeft de naam Trooster een betekenis die we niet voorbij mogen zien. De naam wijst op een zaakwaarnemer.

Op iemand die er bij geroepen wordt, als het gaat om vragen van recht en zekerheid. We komen zo terecht bij een advocaat. Een rechtsgeleerde die zijn beroep maakt van het geven van adviezen en het verlenen van rechtskundige bijstand. In rechtszaken kan en mag hij optreden als voorspreker of verdediger. Nu heeft het woord ook de betekenis van scherp vermanen, terescht wijzen en terecht brengen. Zodoende ligt er veel besloten in de naam Trooster. Nu laat de Heilige Geest Zich zo zien en kennen. Hij maakt waar dat Hij Trooster is. En dat steeds. Want Zijn werk raakt niet een bepaalde tijd. Zijn werk is nodig, onmisbaar het hele leven. Zelfs in het stervensuur. Nu wordt de Heilige Geest ook door de liefde gedreven om Zijn werk als Trooster voortdurend te doen. In en door Zijn werk beoogt Hij de eer van God de Vader, de eer van Christus en het heil van de zondaar. Het heil van de kinderen des Heeren. Het leven van een kind des Heeren wordt ook gericht op de Heilige Geest. Gelijk men Christus in Zijn ambtelijk werk, als Voorbidder, als Voorspreker in de hemel steeds nodig heeft, zo is de Heilige Geest als Trooster onmisbaar. Als Trooster werkt de Heilige Geest dichtbij. Jezus Christus in de hemel en de Heilige Geest op aarde. Nog sterker Hij doet Zijn werk in het hart. Het hart vol zonde en onreinheid en schuld, wordt de woon- en werkplaats van de Heilige Geest. De grote liefde en bewogenheid van de Heilige Geest schittert ook hierin dat de Heilige Geest overtuigt van de noodzaak van Zijn werk en de behoefte verwekt aan Zijn werk. Want van nature is er geen behoefte aan dit deel van het werk van de Heilige Geest. Men is zelfverzekerd. Men is overtuigd van eigen gelijk. Men heeft een eigen visie op zichzelf. Men is blind voor eigen werkelijkheid. Of men wil er niet aan, dat de waarheid gezegd wordt, dat werkelijkheid van eigen leven onder de aandacht gebracht wordt. Duidelijk blijkt dit tijdens de rondwandeling van de Heere Jezus en de gang van de apostelen. De Heere nu laat de Heilige Geest werken. De Heilige Geest wil Zijn werk beginnen en voortzetten.

De Heilige Geest ontdekt aan en overtuigt van zonden. De Heilige Geest wijst op en geeft besef van de heilige deugden Gods! Gods Majesteit, Zijn rechtvaardigheid en heiligheid. De Heilige Geest geeft de overtuiging van wat zonde, van wat schuld is. Hij houdt stil bij de eisen des Heeren en de plichten van de mens. Bijzonder de mens die bij het Woord van de Heere leeft. Tijdens Zijn werk maakt de Heilige Geest altijd gebruik van de Bijbel. Het Woord van de Heere. De Heilige Geest werkt nimmer buiten het Woord om. Hij drukt ook het Woord Gods in het hart. Onuitwisbaar. Onuitroeibaar. Het blijft er in leven. Het ontdekkende, overtuigende, maar ook onderwijzende en vertroostende Woord. Nu werkt de Heilige Geest niet massaal, collectief, maar persoonlijk gericht. Hij neemt de mens apart. Hij laat merken van ieders weg, omstandigheid en geaardheid af te weten.

Naardat nodig is werkt Hij. Hard en scherp kan de Heilige Geest zijn. Onverbloemd de waarheid spreken, maar ook zeer liefdevol komt Hij. Hij laat het gewonde hart niet alleen. De ontdekte zondaar laat Hij in zijn ellende niet omkomen. In de nood is Hij een Ontfermer. Voor de hemelse rechtbank laat Hij Zijn Woord horen. In de strijd troost Hij met de beloften van het Evangelie. Als de kracht van de zonde de troost der verlossing

wegneemt en de Heere Zijn Aangezicht verbergt, is het de Heilige Geest Die bij de hand vat en brengt aan de voet van het kruis. Hij verzekert dat het bloed van Jezus Christus Gods Zoon reinigt van alle zonden. Hij overtuigt van 's Heeren onveranderlijke trouw en goedheid. Hij troost met de voorbede van Jezus Christus. Jezus Christus blijft bidden. Hij blijft tussen beide treden. Hij is de getrouwe Zaligmaker. Die Hij liefheeft, heeft Hij lief tot het einde toe. De Heilige Geest verzekert ook van het kindschap. Het kindschap in Christus Jezus de Heere naar Gods welbehagen. Welk een sterkte geeft dit in de strijd van het leven, op de weg door de woestijn. Het straalt! Het doet steeds weer de reisaf opnemen met het gebed in het hart: "Laat mij Uw wil doen, o Heere. Leer mij Uw weg, Ik zal in Uw waarheid wandelen. Verenig mijn hart tot de vreze van Uw Naam".

Men wordt er ook van overtuigd, dat alle scherpe woorden en daden dit te doel hebben om zich alleen op de levens en stervensgrond Christus te verlaten en zich vast te klemmen aan de beloften Gods, die in Christus ja en amen zijn. De Heilige Geest, de trouwe Werker wijkt niet al wordt Hij soms weerstaan en bedroefd door de hardleersheid. En welk een kracht gaat er steeds van Hem uit. Hij overwint gedurig met en door Zijn heilskracht. En weet U wat er ligt in het troostwerk van de Heilige Geest? De groei en de kracht van het geloof, het opwassen in de kennis en in de genade van de Heere en Zaligmaker Jezus Christus "O, Geest aan Uw troost heb ik behoefte. Zend Uw troost mij neer". Bid U mee?

Ds. M.C. Tanis

De heilige vermaking van de christen

-2-

Leven uit Christus als onfeilbare vrucht van de verkiezing. Uiteraard is er meer te zeggen dan reeds gezegd is. Immers Hij spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft, Zijn gunstgenoot van blijde troost en vreë. Hij geeft uit Zijn volheid genade voor genade. Hij geeft Zichzelf als het levende Brood, waardoor hongerenden verzadigd worden. Hij spreekt: Ik delg uw zonden uit; Ik neem uw ongerechtigheid en geef u Mijn gerechtigheid; Ik neem uw onheiligheid, en geef u Mijn heiligheid. Ik leef en gij zult leven.

Ik voor u, dar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven. Mijn dood uw leven. Hij leidt in het binnenste heilgdom, Die verzoent met God. God geen rechter meer, maar Vader. Geestelijke blijdschap en heilige vermaking. Ja -maar dan niet alleen vanwege het waarnemen van die vrucht van verkiezing. Christus Zelf het voorwerp en de inhoud van de geestelijke blijdschap en de heilige vermaking.

Door de Dordtse Leerregels wordt een tweede vrucht van de verkiezing genoemd. En die is kinderlijke vreze Gods.

Er is een knechtelijke vrees. Die is duidelijk te onderscheiden. Daarbij staat God niet voorop. Doch de mens. Men leeft volgens het "do ut des" principe - ik geef, opdat Gij geeft. Van huis uit zijn we godsdienstig. Een vaag begrip dat het tussen ons en God niet in orde is, is ons eigen. Door onze godsdienst trachten we God gunstig te stemmen. Soms door gebod op gebod en regel op regel, en laag neerziende op de goddelozen rondom ons. Zelfs na ontvangen genade kunnen we met de werkkie aan lopen, menend dat we nog iets kunnen toebrengen, nog iets kunnen verdienen en aan onze zaligheid toedoen. Als onbekeerde godsdienstige is het: ik zal het doen. Na bekering wordt het: ik en de Heere, wij samen zullen het doen. Jakob in de Pniëlsnacht leert het: de Heere doet het alleen. Wie de knechtsgestalte heeft, geeft genade de doodsteek, en rukt de kroon af van het hoofd van Christus. Zeg nu niet te spoedig: het is genade alleen. 't Zou een bewijs kunnen zijn dat u nog niet weet, dat u leeft bij een verbroken werkverbond. We zijn zulke vijanden van genade, van vrije gunst. Het ene is nog niet weggeslagen of we hebben het volgende al weer vast. We willen zo graag recht op loon laten gelden. 't Beste

medicijn om daarvan af te komen is het leren buigen onder het recht van Gods oordeel.

Wie leert spreken: Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig, wie ontdekt wordt aan de vuile bron van wanbedrijven, die sterft aan de knechtsgestalte. Die kan niets meer toedoen, en die ervaart het: de Heere doet het alleen. Hij is een God van volkomen zaligheid.

't Gaat om de kinderlijke vreze Gods. Die is vrucht van de verkiezing en niet de knechtelijke. De kinderlijke vreze heeft niets te maken met bangheid, met angst. Het is kinderlijke eerbied, heilig ontzag voor God.

De Heere maakt een stenen hart tot vlees. Wat voorheen een last was, wordt dan tot lust. En omgekeerd. We krijgen de Heere hartelijk lief. "God heb ik lief" en "nu zal mijn ziel, nu zullen al mijn zinnen, o God, mijn sterkt, U hartelijk beminnen". De kinderlijke vreze doet wenen als de hemel gesloten is, doet hijgen naar de ontmoeting met de Heere, doet dorsten steeds weer naar de levende God. Als het Aangezicht afgewend is dan doet het smeken dat het Aangezicht zich weer wendt. De kinderlijke vreze doet kennen de verborgen omgangen met de Heere. Doet hunkeren daarnaar.

't Zou kunnen zijn dat een kleine in de genade teveel dingen toeschrijft aan de natuur van de mens. Alsof geestelijke dingen vanuit onze natuur opkomen. Veracht de dag der kleine dingen niet. Werp ze niet weg. Word bemoedigd en houd aan. Totdat de Zon ten volle opgaat en u spreekt: "Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar Woord, ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord".

Vanuit de kinderlijke vreze komt op het gebedsleven. Is het een heilige vermaking in het hart te bespeuren de drang om tot de Heere te gaan, om met alles tot Hem te komen? Ik begrijp als u zegt: door al mijn bidden gaat een streep. Zou het van mijn bidden afhangen, gewis ik zou voor eeuwig verloren gaan. Dat te leren is noodzakelijk, opdat er plaatskomt voor de biddende Hoge priester aan 's Vaders rechterhand. Alleen vanwege Zijn voorbede worden mensen zalig. "Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude". Maar ondanks het leren van eigen onbekwaamheid om te bidden, is het bidden zo'n heilige vermaking. Dat uitgaan tot de Heere, dat openleggen van het hart, dat uitzeggen van het weer gestruikeld zijn, dat spreken met Hem over mijn ongerechtigheden, over mijn zonde en schuld, over mijn verdorvenheden en weerbarstigheid, dat uitstorten van het hart voor Zijn aangezicht, de dingen van het leven van elke dag, de moeiten, de zorgen, het kruisdragen, het verdriet, de dingen van het werk en van de kerk, de dingen van het gezin en van ons land. O, wat moet een onbekeerd mens toch veel missen. Die mist een toevlucht. Die vermaakt zich met de dingen van beneden. Hij kent de heilige gebedsvermaking niet.

Vanuit de kinderlijke vreze komt ook op het leven naar al Gods geboden. Wie de Heere liefkrijgt, krijgt ook Zijn wet lief. Is hier dan volmaaktheid? O neen. Dat wordt wel de begeerte, de diepste begeerte. Waarom dan op de leerschool van Gods Geest leren: minder zonde doen en groter zondaat worden? Wel, om al meer op Christus geworpen te worden, om uit Hem te leven. En opdat er heimwee komt naar een beter vaderland, hemelverlangen, de plaats waar geen ongehoorzaamheid meer is, maar de kinderlijke gehoorzaamheid, volmaakt.

Het doen van de geboden van de Heere wordt hier het vermaak. Die liefdedienst, zegt de psalmdichter, heeft mij nog nooit verdrot. Er zijn er die menen dat de dienst van de Heere een harde dienst is. Dan mag dit niet meer, dan mag dat niet meer. 't Is een leugen. Satan wil dat wijs maken. De ik-dienst, de dienst van de satan, van de zonde, van de wereld is een harde dienst. Aan de zwaarte van de dienst gaan we uiteindelijk ten gronde. Er zijn er ook die zichzelf christen noemen, maar toch zelf de dingen uitmaken, zelf uitmaken hoe men de Heere zal dienen. Men weet zelf alles precies. Men heeft niet de minste moeite om te weten wat mag en wat niet mag. Maar de ware christen vraagt alles aan de Heere. Wordt er bevreesd voor om

stiekem, eigen wil door te zetten. De Heere laat vastlopen, en dan moet met schaamrood op het gelaat beleden worden: Heere, 't was niet Uw wil, doch slechts mijn eigen wil die ik volgde.

Zegt u nu Paulus na: "Ik heb een vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens"? Of die psalmdichter: "want al mijn vergenoegen, al mijn vermaak is Uw wet alleen"? Weer zeg ik: niet slechts het waarnemen van de onfeilbare vrucht van de verkiezing heilige vermaking, maar de zaak zelf. En dat is hier de kinderlijke vreze van de Heere. Dat is de vermaking van het kind van God. Daarom zingt het uit en met het hart: "Wie heeft lust de Heere te vrezen?" Er is nog een derde onfeilbare vrucht van de verkiezing. En ook het waarnemen van die is tot heilige vermaking.

Daarover de volgende keer.

Ds. v. Z.

Een opmerkelijke ouderling

4

De eerste drie artikelen over Eeuwout Teellinck handelden vooral over zijn persoon en zijn theocratische idealen voor en na de Synode van Dordrecht. Al eerder is reeds geschreven dat er in zijn werken ook een duidelijke piëtistische kant te ontdekken valt. Juist hierdoor is hij een vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie. Op praktische wijze schrijft hij over de godsdienst. In dit laatste artikel willen we vooral dit aspect naar voren halen en een aantal voorbeelden uit zijn werken doorgeven.

In Christelike Clachte (1618) ontstaat er een gesprek tussen vijf personen over de oorzaken van de onvruchtbaarheid van de ware christen. De eerste persoon, Onesimus, spreekt o.a. over het boze verdorven hart. Er is nog zoveel ongelovigheid in het hart van een oprecht christen. Door de verleiding van de zonde en de dagelijkse overtredingen wordt het hart verhard, waardoor men noch door de beloften, noch door de dreigementen van God bewogen wordt. Ten tweede is men vaak zo onwillig en traag om zich tot heilige oefeningen, zoals het gebed en het lezen in Gods Woord, te zetten. Hierdoor moet men veel troost missen. Wat is er ten derde ook nog veel eigenliefde en hoogmoed in het hart overgebleven, 't welk het eerste vergift is dat de satan daarin geschoten heeft". Ten laatste is het hart zo bedriegelijk, dat men ondanks al deze verschrikkelijke kwalen, gewoon zorgeloos verder leeft. Philaletius, een andere persoon, stemt hier van harte mee in en vult aan: Wat een goddeloze gedachten kunnen er niet zijn. Zoals de gedachte dat er geen God is, dat het te vergeefs is God te dienen en zou Gods Woord wel de waarheid bevatten? In het bijzonder kunnen predikanten overvallen worden door de verschrikkelijkste zondige gedachten. Zij kunnen door de satan zo bestookt worden, dat ze voor zichzelf de gewaarwording krijgen gelijk te zijn aan een goddeloze. De vijf personen komen tot de conclusie dat het er met Gods volk zeer treurig bijstaat, terwijl de Heere enkel goedheid aan hen bewees en dat zelfs dagelijks. Als de Heere niet Zijn eigen werk in stand zou houden, dan was het een hopeloze zaak.

Toch eist God van ieder mens dat ze Hem zullen zoeken. Daarom geven ze elkaar raadgevingen om aan te sporen tot een oprechte en ernstige levenswandel. Allereerst wijzen ze elkaar op het middel van het gebed en vervolgens stelt Philemon: "Gelijk het Woord machtig is onze zielen te wederbaren en te behouden, zo kan het ook ons vervullen met allerlei troost, naar dat wij van node hebben. Wanneer we naar eigen gewaarwording zo laag gekomen zijn in ons geestelijk leven en wij dachten dat het nooit meer beter zou worden, wat kan dan het Woord ons verkwikken. Zelfs zo, dat alle donkerheid en zwaarmoedigheid van ons verdwijnt. Daaruit moeten we leren dat het Woord des Heeren de rechte bron en fontein is, die ons verkwikt in onze dorheid.

Deze fontein verkoelt de brand van onze zonden en brengt ons meerdere genade toe, zoveel, dat de satan met al zijn listigheid en geweld nooit zal overwinnen". Aan het eind van het gesprek laat Eeuwout Teellinck de vijf personen tot het volgende besluit komen. Hoewel ze wisten, dat ze in zichzelf onbekwaam waren om oprecht te bidden en met vrucht Gods Woord te gebruiken, dat dit geen redenen waren om het maar na te laten. Integendeel, men mag hopen op "goeden voortganck" als men deze middelen gebruikt, al is het in zwakheid. De vijf personen gaan uit elkaar met de zegenwens of God ieders hart tot deze dingen wilde schikken.

Een ander bijzonder boekje is de Voorbereijdinghe tot de doodt (1649). Het boekje bevat bekwame middelen om godzalig te leven en zalig te sterven. Geheel het leven moet een voorbereiding zijn op de dood, maar hierin moet een algemene en een bijzondere voorbereiding onderscheiden worden. Zes dingen zijn tot de algemene voorbereiding noodzakelijk: de overdenking van de dood, de ernstige betrachting van ons levenseinde en van de zin van ons leven, de overdenking van Christus' zoen-dood, het eeuwige leven reeds in dit aardse leven te beginnen en datgene te doen wat we gedaan zouden willen hebben, wanneer we sterven gaan. De bijzondere voorbereiding eist van ons dat we ons met God verzoe-nen, dat we onszelf toerusten en wapenen tegen een te grote vrees voor de dood en dat we ons lichaam goed onderhouden tot God het van ons opeist, tenslotte, dat we de plichten die ons jegens onze naasten resten, vervullen.

Eerst dan kan de mens in het geloof en in gehoortzaamheid tot God zijn geest in Gods handen bevelen.

Al eerder schreven we dat de mannen van de Nadere Reformatie erg beïnvloed werden door de puriteinen in Engeland. Deze puriteinen schreven methodistisch opge-zette werken, hoe iemand in de praktijk een godzalig leven moest leiden. Hierdoor kennelijk geïnspireerd schreef Eeuwout Teellinck ook zo'n werk. Het heette "Vyer ende wolck-calomme" en het was tevens zijn uitvoerigste geschrift. Zoals God eenmaal het volk van Israël de weg gewezen heeft in de woestijn en het is voorgegaan des daags in een wolkkolom, des nachts in een vuurkolom, also licht Hij nog Zijn volk voor door Zijn Woord. De Heilige Schrift wijst de christen hoe hij zijn dagelijks leven moet inrichten.

Vier dingen zijn voor de christen nodig om de dag goed door te brengen: 1. Hij moet de dag goed beginnen. 2. Hij moet gedurende de hele dag overeenkomstig Gods Woord leven. 3. Hij moet de dag goed afsluiten. 4. Hij moet door het Woord gesterkt worden om dit alles te kunnen doen. Door allerlei onderafdelingen brengt Eeuwout Teellinck alle facetten van het leven ter sprake. Heel praktisch geeft hij de raad om 's morgens vroeg op te staan en indien het mogelijk is zich een half uur af te zonderen voor gebed, schriftlezing en meditatie. 's Morgens vroeg is de beste tijd omdat wij dan nog niet door allerlei dagelijkse beslommeringen bezet worden. Waarschuwend voegt hij er aan toe: "Hier mach niemandt ghebreck van tijdt voorwenden". Dit boek is een volledige zedeleer geworden en het doel is dat de ware christen een afzonderlijk leven leidt. De christen moet door het ijverig gebed, door dagelijkse lering van de Heilige Schrift, door strenge zondagsviering, door onophoudelijke betrachtting van Christus' leven en sterven zo'n ononderbroken omgang met God onderhouden dat hem de zalige vreugde van Gods tegenwoordigheid nimmer verloren gaat. Niemand minder dan Voetius bezorgde in 1649 een herdruk van dit geschrift.

Tenslotte, we hebben geprobeerd iets van de denkbeelden van Eeuwout Teellinck naar voren te halen. Ze zijn het waard overdacht te worden. Deze hoge politicus wist zich gevangen door het Woord van God. Al lokten de wereldse genoegens hem van alle kanten, hij kon en wilde niet anders leven dan naar het Woord. Door Gods

genade had hij de waarde leren inzien van de ware godsvreze. Heel zijn leven ligt opgetekend in de betreffende tekst, die hij zelf geschreven heeft onder zijn portret: "Verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genietingen der zonde te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte, want hij zag op de vergelding des loons". (Hebreë 11:25,26)

Drs. D v. Meeuwen.

Daniël profeet van het rijk van God 2.

Ds. Westerink schrijft in het hoofdstuk *Babels leeuw blijft briessen*, Daniël 6:1-10, op blz. 92/93:

"Als we ons daarom afvragen wat er achter die wet van Meden en Perzen zit, dan is dat bij Darius glashelder de hoogmoed. En dan is dat bij de vorsten het verlangen om Daniël te liquideren. Je mag van hen bidden tot wie je maar wilt. En Daniël mag van hen bidden zoveel hij maar wil. Als zij maar van hem af zijn.

Maar er zit nog wat anders achter.

Ook in dit hoofdstuk vindt u, evenals in de vorige, een facet van de strijd tussen het wereldrijk en het rijk van God. Het is wat verborgen omdat de koning van het wereldrijk het voor Daniël opneemt. Maar daar gaat het om. U hoort de leeuwen niet eerst in vers 17 brullen. Hier briesen en brult hij al. En de leeuw, die u hier hoort, is de gevaarlijkste van alle. Die anderen zitten in een kuil; deze gaan rond, zoekende wie hij zou mogen verslinden. En het is duidelijk waar hij, want dat is die leeuw, zijn aanval op richt: op het gebed. Niet op Daniël allereerst, het is bij de duivel net andersom dan bij de vorsten. Van hem mag Daniël best de derde in het koninkrijk zijn, zoals de Heere Jezus later best de koninkrijken der wereld van hem kan krijgen. Als Daniël maar niet meer bidt en als de Heere Jezus maar voor hem knielt.

Dat is de tactiek van de duivel. Beter dan wie ook weet hij, dat het gebed het geheime en machtige wapen is van Gods volk. Dat het de levensadem is en de krachtbron waaruit ze putten; de verbindingslijn waardoor ze verbonden zijn met de hemelse krachtcentrale. Zoals Simson een geheim had waardoor hij zo sterk was, zo heeft Daniël een geheim. En zoals de duivel Simson dat geheim ontfutselde, zo probeert hij het Daniël te ontfutselen. Hij weet, dat Gods kinderen en knechten in eigen kracht niet één ogenblik kunnen staande blijven. Daarom is hij voor gebalde vuisten ook helemaal niet bang, maar voor gevouwen handen wel. Want met die handen gaat een mens in beroep bij God en vraagt hij: Heere, wil mij toch staande houden. We hebben ons al verschillende keren afgevraagd: waar haalt Daniël de kracht en de moed vandaan om alleen te staan en staande te blijven in jeugd en ouderdom? Hier wordt het ons verteld: Daniël was een bidder. Hij kende de kracht van het gebed. Zijn vijanden treffen hem precies in het centrum van zijn leven, al snappen ze dat niet. Ze hebben begrepen: hier kan hij niet zonder. Nu loopt hij vast. Dit is voor Daniël onopgeefbaar. Daniël durft alleen te staan, omdat hij zich biddend verbonden weet met de Heere. Het geheim van zijn leven laat zich onder woorden brengen met de regels van een eenvoudig gedicht: 'Juistkwam hij uit zijn bidvertrek, hij had voor God geknielt'.

Kent u dat geheim? Voor Daniël was het een compliment, dat ze hem op dat punt aanvielen. Het was hoogstens een belediging dat ze een periode van 30 dagen namen, want Daniël kan nog geen dag zonder. Maar hoe zou dat bij ons zijn? Als het ons eens verboden zou worden? Zou u dertig dagen zonder kunnen? Zonder het gebed dat de levensadem is van de gelovige? Kunt u dertig dagen leven zonder adem te halen?

Als iemand u dat verbieden zou dan zou dat toch geen effect hebben? Al zou je het een ogenblik proberen uit angst of wat ook. Je kunt een mens toch niet verbieden om adem te halen? Dat gaat toch vanzelf? Anders krijg je het toch benauwd en kun je toch niet

leven? Vraag het maar eens aan iemand met ademhalingsproblemen. Die zal zeggen: wat heb ik het benauwd als ik niet ademen kan en wat ben ik dankbaar als ik een beetje lucht en ruimte krijg. Juist vanuit die benauwdheid ga je roepen. 'Ik roep U aan, ik blijf op U wachten'. En wat een verademing wanneer je dan in de ruimte wordt gesteld! 'Ik zal nu ik mag ademen, na zoveel bange tegenspoed, al mijn geloften u betalen'. Snapt u waarom de duivel altijd weer op dat gebed zijn aanvallen richt? Daarmee snijdt hij ons af van de Levensbron en wat wordt het dan dood en ten dode gedoemd in mijn leven.

Daarmee snijdt hij ons af van de krachtbron en wat ben ik dan zwak en wat sta ik dan bloot voor elke zonde. Niets kan ik en niets ben ik zonder de Heere.

Daarmee snijdt hij ons af van de lichtbron en het gevolg is, dat ik in het donker terecht kom en hoe duidelijk blijkt dan dat wij een dwaalziek hart hebben, net als een schaap dat onbedacht zijn herder heeft verloren en dat ontdekt: ik kan wel verdwalen, maar de weg terug vinden kan ik niet.

Vandaar die aanvallen". In het hoofdstuk: *Wereldgeschiedenis in vogelvucht*, II. *Waarheen?* Daniël 7, lezen we onder dekop: *Een bange tijd* op blz. 111/112 o.a.:

In vers 25 lezen we een typering van die tijd: 'Het zal menen de tijden en de wet te veranderen'. Sommigen wijzen op de afschaffing van de zondag als de dag van de Heere. Maar wat hier staat gaat veel verder. De Antichrist schaft niet af. Hij is immers ook blijkens Nieuwtestamentische gegevens een 'religieuze figuur'. Hij verandert de dingen. Verandering is het modewoord van zijn heerschappij. Alles moet anders! Geen wonder dat een gelovige huiverig is voor veranderingen. Hij leest vanuit de Schriften dat dat woord het devies is van de grote vijand van God. De gelovige weet dat verandering geen verbetering betekent, maar dat vernieuwing nodig is, wedergeboorte, waardoor een door de zonde tot beest geworden mens een nieuw schepsel wordt, geschapen in Christus Jezus om de levende God te dienen. Maar daar moet deze wereldheerser niets van hebben. Hij wil de tijden veranderen, d.w.z. de tijden uit de hand van God nemen om erover te beschikken. Hij streeft naar wereldmacht en wereldbeheersing en daarbij moet natuurlijk de wet van God vervangen worden door de wet van de mens, d.w.z. door wetteloosheid en normloosheid. De remmen moeten weg.

Ziet u er iets van in de wereld waarin wij leven? Er verandert zoveel en het gaat zo snel, zeggen we wel eens. Zit daarachter niet het drijven van de antichristelijke machten? Wordt er vandaag niet een grootscheepse poging ondernomen om alle waarden en normen om te keren? Wordt er niet ingegrepen in de structuren en verordeningen die de Heere heeft vastgesteld bij de schepping van hemel en aarde? Het moet anders in de verhouding man-vrouw, in huwelijk en gezin. Het moet anders in de zaken van dood en leven. We manipuleren met alles wat God in Zijn schepping heeft gelegd om Zijn wetten te verbreken. Wij weten het immers beter dan God! Wie vers 25 op zich laat inwerken, ontdekt, dat het wel eens veel later zou kunnen zijn op de wereldklok dan velen vermoeden. Is het niet een symptoom van dit antichristelijke denken als beweerd wordt, dat onze nieuwe inzichten ons brengen tot een anders verstaan van de Bijbel en tot een andere visie op de gemeente?

Eén troostwoord staat er in deze onthutsende zin: het zal 'mēnen' tijden en de wet te veranderen! M.a.w.: het zal tenslotte toch een grote vergissing blijken te zijn, bewijs van grenzeloze zelfoverschatting van de 'andere' mens van de eindtijd".

In een laatste artikel willen we nog een en ander uit het boek van Ds. Westerink naar voren brengen.

Bangladesh

Kortgeleden is in Bangladesh de eerste van de 2500 stormvastehuizen, waarvoor de stichting Woord en Daad begin dit jaar een aktie

voerde, gereed gekomen. De betonkolommen voor 2000 woningen zijn inmiddels gemaakt. Door de inzet van 70 arbeiders en een strakke organisatie ziet men kans elke dag voor 16 huizen de kolommen te maken. Nu het hout voor de dakconstructie en de golfplaten voor het dak zijn gearriveerd is begonnen met het transport naar de dorpen. Door de vele vaarwegen kunnen de kolommen voor de stormvastehuizen voor een groot deel per boot vervoerd worden. Als alles volgens plan verloopt zullen aan het eind van dit jaar de 2500 woningen gereed zijn.

Voor verdere informatie: H. de Pater, tel. 01830 - 24288.

Voorlichtingsavond GLIAGG "De Poort"

Voor de ambtsdragers uit de kop van Gelderland en Noord en Noord-Oost Nederland, die behoren tot de bij GLIAGG "De Poort" betrokken kerken, zal D.V. op donderdag 12 oktober a.s. een voorlichtingsavond worden gehouden.

De plaats van samenkomst is de Chr. Ger. Kerk, Thorbeckegracht 37 te Zwolle. Aanvang: half acht.

Over het werk van "De Poort", die op 1 augustus ook een dependance in Zwolle begint, hopen de voorzitter drs. W. den Hengst, de directeur Dr. J. v. d. Wal en een van de medewerkers Drs. A. Th. Hegger inlichtingen te verstrekken.

Zij zullen spreken over resp. de Achtergronden van de Ontstaansgeschiedenis, de Plaats en Taak van GLIAGG "De Poort" en Hulp in concrete gevallen.

Het nieuwe bureau bevindt zich vlakbij het station te Zwolle.

Aanmeldingen voor Zwolle zullen voorlopig nog over het bureau te Amersfoort lopen.

Nadere gegevens worden verstrekt via een brief in POORTNIEUWS, dat aan alle kerkraden is toegezonden.

De datum van de voorlichtingsavond wordt nu reeds bekend gemaakt om ambtsdragers in staat te stellen de betreffende avond vrij te houden.

Ten bate van de kerk in de verdrukking.

De jeugdvereniging "Filologus" van de Gereformeerde Gemeente te Scheveningen is in actie gekomen voor de kerk in de verdrukking. Zij heeft daartoe een bundel met 8 preken van de hand van de vier predikanten, die deze gemeente hebben gediend, uitgegeven. De netto opbrengst van deze uitgave komt ten bate van de kerk in de verdrukking. Dit doel kunnen we toejuichen. We kunnen nooit genoeg beseffen het voorrecht dat wij hebben, dat we nog vrij kunnen opgaan naar Gods huis en de Naam des Heeren mogen belijden zonder gevaar voor vervolging of wat ook. Dat kan ook anders worden. Van elke predikant staan er twee preken in de bundel. Voor ons is de bekendste van deze predikanten ds. J. W. Kersten, die in de kracht van het leven overleden is. Van hem zijn vroeger al enkele bundels preken in druk verschenen, die naar we menen te weten een goede ingang gevonden hebben. Ook deze acht preken kunnen we van harte aanbevelen vanwege hun schriftuurlijk-bevindelijk karakter.

De bundel is in het begin van dit jaar uitgekomen en verkocht in het kader van de actie "Een geopende deur" van de Jeugdbond van de Gereformeerde Gemeenten, als eigen uitgave van bovengenoemde jeugdvereniging. In de afgelopen maanden bleek de belangstelling breder te zijn dan aanvankelijk was verwacht. Vandaar dat we op deze wijze aandacht voor deze bundel willen vragen. De verkoopprijs bedraagt f 21,50. Het boek is gebonden uitgegeven. Het is niet verkrijgbaar in de boekhandel, maar kan telefonisch worden besteld bij fam. Van Moolenbroek (070-558867) of fam. Doorn (070-552485) of schriftelijk bij de jeugdvereniging "Filologus", commissie Actiebun-

del, Scholstraat 308, 2583 WK Scheveningen.

B.

Protestants Nederland

Zo luidt de naam van een vereniging, die is opgericht in 1923 en een interkerkelijk karakter draagt. De vereniging stelt zich op de grondslag van de Heilige Schrift als het Woord van God en heeft ten doel verdieping van de kennis der reformatische beginselen, verlevendiging van het historisch besef onder ons volk, verdediging van ons protestants-nationaal karakter en bevordering van het protestantisme in geestelijk en stoffelijk opzicht. Voorzitter van het bestuur, dat uit 18 personen bestaat, is ds. C. J. van der Plas, Ned. Herv. predikant te Zwijndrecht. De bestuursleden behoren tot verschillende kerkelijke gemeenschappen.

De vereniging geeft een maandblad uit, dat nu al in zijn 55e jaargang is. Nummer 7/8 is een dubbelnummer van juli/augustus 1989. Daarin komen een paar belangrijke artikelen voor, waar we graag enige aandacht voor vragen.

Het eerste artikel bevat een referaat over Europese eenwording, een protestants afweging, uitgesproken door ir. L. van der Waal op de jaarvergadering van genoemde vereniging op 3 juli j.l. De spreker is een deskundige op dit gebied. We willen graag naar hem luisteren.

Ir. Van der Waal zegt dat zich binnen de Westeuropese regeringen vanaf het begin van de na-oorlogse ontwikkeling verschil van inzicht aftekende bij de Europese samenwerking dat tot op de dag van vandaag een rol speelt. In 1957 traden 6 landen, waaronder Nederland, toe tot het verdrag over Europese samenwerking. Dit verdrag is nog de grondslag van de Europese samenwerking die wij thans kennen.

De inleider spreekt dan verder over Europa 1992, waarin voor de markt de huidige grenzen tussen de lidstaten opgeheven worden. Hij handelt vervolgens o.a. over de toekomstige structuur van de samenwerking, de achtergronden van het streven naar eenheid, het r.k. ideaal van een Verenigd Europa, de Protestantse beduchtigheid, Rome als wereldmacht, de wordingsgeschiedenis van Nederland en de nationale identiteit. Hij stelt dat de zorg niet ongrond is, wijst op het humanisme en handelt tenslotte over Christelijke politiek.

Ir. Van der Waal eindigt als volgt: "Een ander markant, diep insnijdend historisch moment is de Reformatie, een beweging met Europese dimensies waarmee aan de kerk het Woord van God weer werd teruggegeven. Daarmee werd het protestantisme geboren. Het protestantisme als prediking van de Waarheid van Gods Woord maar ook als politiek belijden. Daarin ligt het enige antwoord op het bijgeloof en het ongeloof in Nederland en Europa, want dit protestantisme is niet aan grenzen gebonden. Daaraan willen we vasthouden. De Heere geve daaraan zijn zegen".

Het andere artikel is van ds. W. van Gorsel en bevat de inleiding, die hij gehouden heeft op de jaarvergadering van de afdeling Delft van 'Protestants Nederland' op 19 mei j.l. De inleiding heeft tot onderwerp: Reformatorisch en Evangelisch.

Zijn deze woorden identiek? Is er verschil tussen? Zo ja, wat is het verschil? De inleider wijst op de verschuivingen die hebben plaats gevonden. Hij behandelt de vragen: Wat is reformatorisch? en: Wat is Evangelisch?

Ds. Van Gorsel verdedigt het Reformatorisch beginsel en trekt een paar "houts-koollijnen", zoals hij dat zelf noemt. Hij wil daarmee antwoord geven op de vraag, wat Reformatorisch is. Hij wijst op de belijdingsgeschriften en op de absolute soevereiniteit Gods. Hij had moeite met het beantwoorden van de vraag: Wat is Reformatorisch, maar nog meer problemen rijzen er, wanneer hij moet aangeven wat we hebben te verstaan onder "Evangelisch". De onderlinge verschillen tussen de groeperingen die zich met de naam "Evangelisch" noemen zijn zo mogelijk nog

groter dan onder hen die zich Refomatorisch noemen. Er is wel een grootste gemene deler. De inleider noemt zo het een en ander, wat hij ernstig af moet wijzen. Aan het slot zegt hij: "Samenvattend: Ook al hebben we niet zo weinig en naar mijn inzicht gefundeerde kritiek op de Evangelischen, laten we wel bedenken dat het Koninkrijk Gods ruimer is dan het Gereformeerd Protestantisme. Dat wil zeggen dat het niet aan ons staat te beoordelen wie er wel en wie er niet bijhoort. Dan moeten we maar denken aan de man die in Naam van de Heere Jezus sprak en die de discipelen een spreekverbod willen opleggen, omdat hij, zeiden ze, "U met ons niet volgt". Maar de Heere Jezus voorkwam dat door te zeggen: "Laat hem maar, want wie niet tegen ons is, die is voor ons". Met deze samenvatting verzwakt ds. Van Gorsel het betoog dat hij gehouden heeft. Natuurlijk zijn we niet geroepen om over de personen die Evangelisch gezind zijn te oordelen. Dat kunnen we ook niet over hen die zeggen dat ze reformatorisch zijn. De Heere alleen kent het hart en alleen aan Hem komt het oordeel toe. Maar als het gaat over beginselen moeten we alleen oordelen naar wat de Heere ons in Zijn Woord zegt. Het nummer van het maandblad waarin beide artikelen staan is te verkrijgen zolang de voorraad strekt. Een abonnement op het maandblad kost f. 4,- per jaar. Men kan zich melden bij de afdeling publiciteit, Noordeinde 48 2611 KJ Delft.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 82

"En Nehemia, (dezelve is Hattirsatha), en Ezra, de priester, de schriftgeleerde, en de Levieten, die het volk onderwezen, zeiden tot al het volk: Deze dag is de HEERE, uwen God, heilig: Bedrijft dan geen rouw en weent niet. Want al het volk weende, als zij de woorden der wet hoorden".

Neh. 8 : 10.

Beste jongelui!

We hebben al verschillende keren bij die openluchtkerkdienst stil gestaan. Het was een hele lange dienst. Want er werd gelezen van het morgenlicht tot op de middag. Dat is van 's morgens 6.00 - 12.00 uur. Zij lazen uit het boek, in de wet Gods, duidelijk; en den zin verklarende, zo maakten zij, dat men het verstond in het lezen.

Men verstond wat er gelezen werd. Dat is geen kleine zaak. Want eens las de moorman ook in de profeet van Jesaja. Jullie kennen die bekende geschiedenis wel uit Hand. 8. Toen hij met deze goede zaak (lezen in Gods woord) bezig was, werd door Philippus hem de vraag gesteld: Verstaat gij ook hetgeen gij leest? Die moorman moest eerlijk vertellen dat hij het niet verstond. Hij had een uitlegger nodig. En dat is toen voor die kamerling, Philippus geweest. Hij verklaarde hem dat bekende schriftgedeelte uit de profetie van Jesaja, n.l. hoofdst. 53. Toen dat gebeurd was, verstond de kamerling dat schriftgedeelte. Niet alleen dat hij het begreep met zijn verstand, maar hij verstond het ook met zijn hart. Dat moet natuurlijk wel onderscheiden worden. Want men kan na de verklaring van een schriftgedeelte, het met z'n verstand verstaan, terwijl men het toch niet met zijn hart verstaat. Men heeft dan op z'n best een historisch geloof. En dat is nog geen zaligmakend geloof. Dat mocht door genade die kamerling krijgen. En dat kunnen we allemaal krijgen. Doch om recht te verstaan wat er gelezen wordt, hebben we dat wel nodig. We noemen dat een "echt" geloof. En een echt geloof doet altijd wat. Het laat de hoorder of lezer niet onbewogen. Dat is in het natuurlijke zo. Dat is geestelijk ook zo. Een droeve boodschap, die geloofd wordt, laat niet na droefheid tot gevolg te hebben. Een blijde boodschap, die geloofd wordt, laat ook niet na blijdschap tot gevolg te hebben.

Zo was het nu ook daar bij die saamgestroomde menigte op het plein bij de Waterpoort van Jeruzalem. "Zo maakten zij, dat men het verstond in het lezen". Zo staat het in het laatste deel van vs. 9, dat we vorige keer hebben overdacht. Met het woordje

"zij" moeten dan de voorlezers worden verstaan. Niet dat "zij" de mensen waren, die het hun gehoor deden verstaan. Zij waren alleen maar middelen, die God tot het verstaan van Zijn woord gebruikte. Dit op te merken is ook geen overbodige zaak. Want dan worden we er voor bewaard om in de mens te eindigen. En dat gebeurt nog eens. We spreken dan over een "goede dominee", die het allemaal zo keurig uitgelegd heeft. We gaan dan met een verheerlijkende gedachte omtrent die dominee naar huis. Doch datgene wat hij gezegd heeft, laten we dan weer voor wat het is. Het gepredikte woord doet dan in ons geen nut, omdat het met het geloof niet gemengd is. Ik geloof dat ik hier een veel voorkomende kwaal noem. Daar wordt nog al eens geklaagd over het feit dat er zo weinig gebeurt. Het is, zegt men dan, zo'n dooie boel. Doch de oorzaak is dan altijd het ongeloof. Werd dit meer beseft, er zou meer van "vrucht" op de prediking gehoord worden. Niet dat we zelf dat zo noodzakelijke geloof kunnen maken. Maar we moeten het wel beoefenen. En als we dat dan weer niet kunnen, want de mens blijft zich verontschuldigen, ga dan met je onvermogen naar God toe. Want wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. En als je, bij het lezen van deze woorden, weer een tegensprekende gedachte op voel komen, weet dan, dat ook dat weer een gevolg is van het ongeloof. En als je daarin volhardt, zul je, al je tegensprekende redeneringen ten spijt, toch uit oorzaak van je ongeloof, als eigen schuld, verloren gaan.

De menigte verstond wat gelezen werd. De voorgelezen waarheid werd geheiligd aan hun hart. Het liet hen niet onbewogen. Aan het einde van deze "lange dienst" slaakte zij geen zucht van verlichting, van blijdschap dat de kerk eindelijk ook nog een keer uitging. Verre van daar. Leest het maar in vers 10, het laatste deel. "Want al het volk weende, als zij de woorden der wet hoorden". Dat kun je gerust iets bijzonders noemen. Want wat is onder ons menigmaal het geval? Als de kerk uitgaat, zijn velen blij dat het afgelopen is. Ze hebben niet behoeven te staan. Zij hebben gemakkelijk gezeten. Althans zo is het toch wel in de meeste kerken. En wat gehoord is, zijn velen al vergeten, voor ze buiten zijn. Bij velen kun je zelfs het woord "vergeten" wel vergeten. Omdat men het niet eens heeft gehoord wat er is gezegd. En iets wat je hebt gehoord, kun je ook niet vergeten. Een ieder onderzoeke ook zichzelf. Zelfonderzoek is steeds weer nodig. Ik hoop niet dat iemand het vervelend vindt als we daar zo van tijd tot tijd op wijzen. Want Paulus deed dat ook. Onderzoekt uzelf beproeft uzelf, of gij in het geloof zijt. Als het zelfonderzoek achterwege blijft, dan zul je er ongetwijfeld in de eeuwigheid spijt van hebben. Want veronderstel, dat je meent dat het met je in orde is. Je hebt nooit nagegaan of het wel in orde is. En als je dan, als het te laat is, er achter zoudt moeten komen, dat het niet in orde is, dan zou het toch verschrikkelijk zijn, je voor een eeuwigheid bedrogen te zien.

"Want al het volk weende, als zij de woorden der wet hoorden". Want daarin was hen voorgehouden wat God waard is, namelijk dat men overeenkomstig Zijn geboden leven zou. Zij hoorden nu wat zij er van terecht hadden gebracht. Dat was niets! Zij hadden tegen al Gods geboden zwaarlijk gezondigd, en niet een er van gehouden. Zij hadden dus een onnoemelijke schuld. En met hun schuld waren zij nooit bij God terecht gekomen, om op grond van de offers, die toen gebracht werden, vergeving te vragen. Die offers wazen heen naar het Offer dat eenmaal gebracht zou worden door de Heere Jezus Christus, Die met ene Offerande een volkomen genoegdoening heeft teweeggebracht. Dat enige Offer heeft God in het O.T. zo veelvuldig laten afbeelden. Het is uiteindelijk door Hem zelf gegeven. Want "alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderven zou, maar het eeuwige leven hebben zou".

De woorden der wet getuigden van recht en genade. En deze beiden zijn uitingen van de liefde van God. En daar hadden zij tegen

gezonderd. De wet, die tot hun bestwil gegeven was, hadden zij overtreden. En in Zijn vergevende liefde, op grond van het Offer, hadden zij niet geloofd. Zij hadden tegen een "goeddoende God" gezondigd. En dat gaf oorzaak om te wenen. Het waren geen Ezau's tranen. Doch tranen die een droefheid naar God vertolkten. Een droefheid, die voortkwam uit de liefde, die God in hunne harten had uitgestort.

Zulke tranen worden er niet zo veel geschreid, dacht ik. Doch ik kan mij natuurlijk vergissen. Het wordt niet altijd in het openbaar waargenomen. Om het in het openbaar te doen, daar kan zelfs nog een gevaar in schuilen. Want de Heere Jezus zegt: Indien gij vast, zo zalft uw aangezicht en wast uw klederen, opdat het van de mensen niet gezien worde. En uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden. Het is dus mogelijk en ik geloof dat het ook werkelijkheid is bij velen(?), dat men in het verborgen tranen schreit, als men hoort hoe zeer men Gods geboden heeft overtreden en hoe men Zijn genade veracht heeft. Het zijn dan geen tranen die geschreid worden, vanwege de gevolgen van de zonden, maar vanwege de zonden zelf. Daar zit een hartesmart achter. En dat komt, al durft men het zelf zo nog niet te zeggen, uit de liefde voort. De liefde tot God. De tranen vertolken dan een "kinderlijk berouw". Dat is geen kinderachtige zaak. Want een kinderlijk berouw, is een berouw, zo als alleen kinderen dat maar hebben kunnen.

Degenen, die zulke tranen kennen worden zalig gesproken. "Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden". Dat zijn woorden van de Heere Jezus zelf. We zien dat ook in vers tien. Want Nehemia, die ook Hattirsatha genoemd wordt (dat vreemde woord duidt op een perzische titel), en Ezra, met hun helpers zagen de droefheid bij het volk, en zeiden: "Deze dag is de HEERE, uwen God, heilig: Bedrijft dan geen rouw en weent niet". Zij mochten als leiders van het volk weten, dat de tranen van het volk de HEERE aangenaam waren. Er was in de hemel blijdschap, omdat het volk op aarde bedroefd was. En dan met een droefheid naar God. Dat is een droefheid, zo als het God behaagt. En tegen zulke tranen, kan met eerbied gezegd, God niet op. De zondaren worden door Hem getroost.

Doch ik moet weer gaan eidigen. Laten we zeggen tot D.V. in Kampen op 19 augustus. Afgesproken?! Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Reformatorische stemmen, verleden en heden.

Uitgave van de Willem de Zwijgerstichting.

Deze stichting bestaat 50 jaar. Ter gelegenheid daarvan is deze bundel artikelen uitgegeven. Elk van de bestuursleden van de stichting heeft een artikel geschreven. Ds. D.H. Borgers schreef over Christelijk belijden in en met het oog op onze tijd: een moeilijke en een blijde taak! Dr. R.H. Bremmer over De val van Antwerpen (1585), Mar-nix van Sint Aldegonde en de nieuwere geschiedschrijving, Dr. A. Noordegraaf over Om de waarheid van het evangelie, Galaten 2 : 11-14 in de uitleg van Luther en Calvijn, Drs. K. Ezalto over Calvijn over de vervulling van de oudtestamentische beloften, Ds. D. Rietdijk over De kinderdoop bij Calvijn en Prof. Dr. W.H. Velema over Ethiek bij Calvijn.

De arbeid van de Willem de Zwijgerstichting heeft ten doel verdieping en versterking der reformatorische beginselen in ons volksleven, alsmede de verkondiging van het historisch besef en verdediging van het protestants-nationaal karakter van ons volk, gelijk dat onder invloed van de Hervorming en onder leiding van Oranje zijn stempel ontving.

De vorm van een stichting werd gekozen, om daarmee uit te drukken dat het streven der stichting niet gebonden is aan enige Kerk of politieke actie, terwijl de stichting zich onthoudt van inmenging of beoordeling van kerkelijke en politieke aangelegenheden. In de loop der jaren heeft de stichting vele

brochures uitgegeven. Elk jaar verschijnen er twee. In het jubileumjaar verschijnt alleen dit jubileumboek, dat aan alle donateurs wordt aangeboden. Anderen kunnen het kopen voor de prijs van f 37,50. Vaste donateurs ontvangen de twee jaarlijks uitkomende brochures voor de minimum bijdrage van f 12,50 per jaar. Er is een lijst van reeds verschenen brochures verkrijgbaar. Het adres van de stichting is Postbus 10049, 7300 AP Apeldoorn.

Het hoeft geen betoog dat we dit boek van harte kunnen aanbevelen.

B.

Boekbespreking

Overvloedige genade voor de grootste van alle zondaren door John Bunyan.

Den Hertog b.v. - Houten.

Dit boek verscheen opnieuw. Dr. J.B.H. Alblas vertaalde het en schreef een inleiding, waarin hij een en ander vertelt over het leven van Bunyan, die door de Heere als een brandhout uit het vuur gerukt werd en veel wederwaardigheden in zijn leven heeft gehad. Hij had vele bestrijdingen nadat de Heere hem te sterk was geworden. Alblas zegt daarvan: "Pas na een jarenlange strijd met en na de uiteindelijke overwinning op twijfel en wanhoop wist hij, dat zijn zonden waren vergeven."

De Heere riep Bunyan in Zijn dienst. Hij had hem met veel genade en gaven toegerust en stelde hem voor velen tot zegen. Twaalf jaren heeft hij om des geloofs wil in de gevangenis doorgebracht. Na zijn vrijlating in 1672 werd hij voorganger van de gemeente te Bedford.

In dit boek, dat Bunyan zelf geschreven heeft, lezen we van zijn bekering en strijd en ook iets over zijn ambtelijke arbeid. Het is een bekend en zeer lezenswaardig boek, waarin de overvloedige genade voor de grootste van alle zondaren duidelijk uitkomt.

Bunyan droeg het boek op aan hen die God hem waardig geacht heeft tot geloof te brengen door zijn bediening van het Woord. Hij is de strijd al lang te boven en spreekt nog door zijn schriftelijke nalatenschap en is daardoor nog velen tot zegen.

In het boek komen 17 illustraties van Harold Copping voor.

Dr. Alblas schrijft aan het slot van zijn Woord vooraf het volgende:

"De bestaande vertalingen doen de betekenis van Bunyans woorden en de logica van zijn betoog vaak geweld aan. Het pleit voor zijn boodschap en voor zijn zeggingskracht, dat ze ondanks hun gebrekkigheid toch zoveel atrek hebben gevonden. Uitgangspunt voor deze nieuwe vertaling was recht te doen aan de inhoud van dit geschrift, aan Bunyans stijl, aan zijn overtuigingskracht, aan zijn eenvoud ook. Want Bunyan was en bleef een eenvoudig man. Als hij het met eenvoudige woorden af kon, gebruikte hij geen ingewikkelde of plechtige formuleringen."

Bij het vermelden van de bijbelteksten citeert Alblas niet altijd de Statenvertaling nauwkeurig. Op blz. 97 lezen we niet: Hel waar..., maar: Doderijk waar is uw overwinning. Het boek telt 121 blz. en kost gebonden f 21,90.

B.

Het leven en sterven van mej. C.C.W 11.

53. Een weinig tijds daarna zeide ze: "De Heere Jezus is mijn Vriend, en Hij zal mij leiden tot de dood, ja, over de dood, en schoon ik nog wat moet wachten, ik wil hierin ook de wille van mijn Vader gehoorzamen, op het bloed en op de verdiensten van de Heere Jezus. Daar leun en daar steun ik op en daar zal ik op henen gaan. Ik wenste al:

*Bij mijn Vriend te zijn,
En zien Zijn zoet aanschijn,
En hebben vrij genieten;
En na een eeuwig zien,
Zal mij een eeuwig zien
Van Hem nog niet verdrieten.*

O! wat zal dat zijn, gewassen, gedompeld, besprengd te worden met het bloed van de Heere Jezus. O, mijn Jezus is getrouw."

54. Een weinig daarna zeide ze: "Ik wenste wel te weten de reden waar het vandaan komt, dat ik zo gelukkig ben, dat de Heere Jezus Zich over een ellendige heeft willen ontfermen, dat God de Vader op mij heeft willen zien en dat de Heilige Geest ook Zijn werk in mij gewrocht heeft."

55. Als men haar een weinig dronk tot verkwikking gaf, zeide ze: "Daar zal de spijs en de buik te niete gedaan worden, daar heb ik niet meer van node, daar is hemeldrank. God is daar alles in allen, allen, zoveel als er van node is tot volle verzadiging, en dat aan allen, elk zal even vol zijn."

56. Toen zeide ze: "Nu is mijn werl afgedaan, nu kan ik met de Heere Jezus zeggen: *Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk dat Gij mij gegeven hebt om te doen, en nu, verheerlijkt mij, Vader!*" Joh. 17: 4, 5.

57. Dit alles en meer heeft ze gesproken, ook ten aanhore van de geneesheer, die zeer verwonderd stond en meer dan eens zeide: *Is dat sterven? Ik heb meer goede mensen zien sterven, maar nooit op die wijze, met zo'n levendig raisonnement, en met zoveel verlangen naar de dood. Hier moesten nu eens Atheïsten bij zijn. Zouden zij dan nog kunnen zeggen, dat er geen God is? Wel, is dat sterven? Ik zou het, schoon het met haar ziekte beter was, haar niet durven zeggen, omdat haar verlangen zo groot is om te mogen sterven, en dat voor zo'n jong mens zo te verlangen naar de dood! (Doch dit tussenbeide.)*

58. Sedert heeft ze door de bedwelming van haar verstand weinig meer gesproken, en het is iets wonders, dat de Heere God tot de zondagavond toe al het kwaad, dat de oorzaak van haar dood was, besloten heeft gehouden in haar linkerbeen, dat zeer vurig en brandende stond, en zeer dik was gezwollen, zodat men vreze had voor het vuur, maar van die tijd werd het been beter, en het kwaad verspreidde zich in het bloed en in de hersenen, zodat ze van die tijd af tot haar dood toe altoos blaakte en weinig meer sprak.

59. Maandagavond zei ze nog "Daar wordt mij gevraagd wat beter is, of Christus in ons sterft of voor ons, en ik denk dat het beter is, in ons, zullen we eens met Hem leven."

60. Toen Ds. Immens maandagavond bij haar kwam kende zij hem in het eerst niet, maar sprak nog van een tekst, die hij zomers

tevoren op Domburg had gepredikt uit 1 Joh. 2 vs 1, zeggende voorts: *toen Gij die tekst predikte, hetgeen een bewijs was dat ze hem kende. Hij wilde toen iets met haar spreken, maar door de bedwelming van haar hersenen kon zij het niet wel samen brengen.*

61. Toen nam zij nog haar afscheid van haar moeder en zusters en kende hen allen. De volgende nacht heeft ze haast niet gesproken, maar dinsdagmorgen om 9 uur zeide ze: "Het is of er een wolk kwam, waar een stem uitkomt, die roept: *haal in, haal in.* Ik wil mij aan de Heere Jezus overgeven. Is er in Israël wel zo'n wonderteken geschied als aan mij!" Toen werd haar gevraagd, of zij de Heere Jezus al zag en zij antwoordde: "Ja" zou ik Hem niet zien, ik moet heengaan. De Heere Jezus heeft al lang gereed gestaan om mij over te halen in Zijn zalige gemeenschap. Ik kan niet langer of ik moet mijzelf in geloof aan Hem opdragen". Des middags om half twee zeide ze: "Ik wou zo gaarne God dienen voor de troon. Hij is zulk een zalig deel".

67. Sedert heeft ze niet gesproken, maar wanneer men haar iets vroeg, toonde ze nog wel dat ze het verstond en men kon ook zien, dat ze nog in diezelfde gestalte was, vol verlangen en uitzien om bij de Heere Jezus te zijn. En zo is zij zeer zacht en blijmoedig in de Heere ontslapen op woensdag de 22e januari 1716, des morgens omtrent half acht, en dus is zondagavond die wolk, waarvan zij sprak, een oorzaak geweest, dat de heerlijkheid, die Jezus op haar gelegd had, aan ons zo niet meer voorkwam.

63. Eer ik deze mijn brief eindig kan ik niet voorbijgaan enige aanmerkingen over dit zalig afsterven hier bij te voegen, opdat het zijn nut mag hebben, want zij heeft meer dan eens gezegd in haar ziekte: "Ik weet niet wat God met mij voor heeft. Het zal evenwel zijn nut hebben. Ik zal het niet zien, maar zij die overblijven. Hij doet het niet te vergeefs".

STEUN DE GBS

GBS is de afkorting van Gereformeerde Bijbelstichting. Wat het doel van deze Stichting is? ■ het behoud en bevorderen van het gebruik van de Bijbel in de aan ons volk toe-betrouwde Statenvertaling. ■ waarschuwen tegen de Schriftkritiek en de stroom van moderne bijbelvertalingen. ■ het verspreiden van betrouwbare vertalingen over de gehele wereld in samenwerking met de Trinitarian Bible Society (TBS) in Engeland. U kunt ons werk steunen door een gift over te maken op: gironr. 1.355.824, penningm. GBS, Hendrik Ido Ambacht. U kunt zich ook aanmelden als donateur. U ontvangt dan vier keer per jaar ons blad Standvastig, waardoor u regelmatig wordt geïnformeerd over alles wat met het vertalen van de Bijbel te maken heeft. Opgave van volledige naam met adres en postcode in enveloppe (zonder postzegel) sturen aan:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18 3300 WB DORDRECHT

Westkapelle TE HUUR

vacantiehuis en luxe sta-caravans op zeer mooi en rustig plekje op boerderij dichtbij het strand, tel. 01187-1441.

TEXEL bungalows, sta-caravans, volledig pension: 02220-18391 voor folder of inlichtingen
vakantiecentrum **De Verrassing**

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, naar het dorpje Kesteren gelegen in de mooie Betuwe bekend om zijn landelijke omgeving ± 3 km van Rhenen.

PENSION "DE PEEL"

waar het gewoon goed is.

Fam. Knuivers, Boven-eindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 08886 - 1687.

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

NERVEUS?

Onze plantaardige RUST-en KALMERINGS-TABLETTEN werken rustgevend en versterken het zenuwgestel. Maandkuur f 22,50. **DECHTERIJ SKEING** Barnevootestraat 5 Haarlem Tel. 023-312802

KINDEREN ZIJN HET MEEST KWETSBAAR

- zijn ondervoed
- ontvangen geen onderwijs
- missen medische zorg

FINANCIËLE ADOPTIE GEEFT HEN

voedsel en kleding in de acute noodsituatie onderwijs om op eigen benen te staan bijbelse boodschap die tot zegen kan zijn

van nu voor straks voor altijd

ER IS EEN GROEIENDE WACHTLIJST VAN KINDEREN

Vraag informatie of GEEF U OP ALS SPONSOR à f. 37,50 / f. 40,- p.mnd.

ER ZIJN NOG VELE WACHTENDEN VOOR HAAR

WOORD & DAAD

STICHTING REFORMATISCHE HULPAKTIE WOORD EN DAAD

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830 - 24288
Postbank 30.20.900
ABN 50.98.11.566